

Vastaus kirjalliseen kysymykseen koulukyytien järjestämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Ritva Elomaan /ps. ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 469/2022 vp:

Miten hallitus aikoo varmistaa kahdessa eri osoitteessa asuvien lasten ja nuorten koulukyytien sujuvuuden?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Oppilaalla on perusopetuslain (628/1998) 32 §:n mukaan oikeus maksuttomaan kuljetukseen tai oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävään riittävään avustukseen, jos matka on yli viittä kilometriä pidempi tai jos matka on lapselle liian vaikea, rasittava tai vaarallinen. Kunnalla on velvollisuus järjestää koulukuljetus vain kunnan osoittamaan lähikouluun. Perusopetuslain 24 §:n 1 momentin mukaisesti perusopetuksessa oppilaan työmäärä ja koulumatkoihin ja kotitehtäviin käytettävä aika tulee olla sellainen, että oppilaalle jää riittävästi aikaa lepoon, virkistykseen ja harrastuksiin. Lähikouluperiaate osaltaan tukee tätä.

Maksuton koulukuljetus myönnetään oppilaan väestötietojärjestelmään merkityn kotiosoitteen ja lähikoulun väliselle matkalle. Lapsen asuessa kahden eri huoltajan luona, kunta on velvollinen järjestämään lapsen koulukuljetuksen vain väestötietojärjestelmään merkittyyn vakinaiseen osoitteeseen. Opetuksen järjestämisvastuussa oleva asuinkunta osoittaa lapsen perusopetuslain 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun lähikoulun ja koulukuljetus järjestetään tähän kouluun, mikäli perusopetuslain mukaiset kriteerit täyttyvät. Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää koulukuljetusta esimerkiksi toisen vanhemman luota, vaan koulukuljetusvelvollisuus koskee väestötietojärjestelmään merkittyä asuinpaikkaa ja koulun välistä matkaa. Kunta voi päättää järjestää palvelut myös säädettyä laajemmin.

Lapsen kotikunta ja asuinpaikka määräytyvät kotikuntalain (201/1994) perusteella. Kotikuntalain mukaan jokaisella Suomessa asuvalla henkilöllä voi olla vain yksi kotikunta ja siellä oleva asuinpaikka. Siten myös vuoroasuvilla lapsilla voi olla vain yksi virallinen asuinpaikka.

Vuoroasumistilanteiden huomioiminen koulukuljetuksissa laajentaisi kuntien lakisääteistä tehtävää. Vuoroasumiseen liittyvän puutteellisen tietopohjan vuoksi tarvitaan lisätietoja siitä, mitä vai-

kutuksia koulukuljetusten ulottamisella vuoroasumisen mukaisesti kahden vanhemman luota aiheuttaisi muun muassa kuntien järjestämisvelvollisuudelle sekä julkisen talouden kustannuksille. Lisäksi arvioinnissa tulisi huomioida vaikutukset kuljetusten käytännön järjestämiseen ja lapsen etuun.

Lasten vuoroasuminen ja muut lasten kahden kodin tilanteet liittyvät useisiin lasten ja perheiden käyttämiin palveluihin ja etuuksiin. Sosiaali- ja terveysministeriön asetti keväällä 2021 työryhmän, jonka tehtävänä on kehittää lasten vuoroasumisen huomioon ottamista palveluissa ja etuuksissa. Poikkihallinnollisen, ajalla 15.4.—31.10.2021 työskennelleen lasten vuoroasumisen toimenpanosuunnitelmatyöryhmän tehtävänä on ollut laatia suunnitelma lainsäädännön ja toimintatapojen kehittämiseksi lasten vuoroasumistilanteissa sekä muissa lasten kahden kodin tilanteissa. Työryhmän työn taustana on pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelma, jonka mukaan hallituksen tavoitteena on perheiden ja elämäntilanteiden moninaisuuden huomioiminen päätöksenteossa, tasa-arvoisen vuorovanhemmuuden tukeminen, kahden tasavertaisen osoitteen mahdollistaminen lapselle sekä edellisellä vaalikaudella tehdyn vuoroasumisselvityksen toimenpide-ehdotusten edistäminen. Toimenpidesuunnitelman sisältämät ehdotukset kohdentuvat sosiaaliturvaan, sosiaali- ja terveys- ja sivistyspalveluihin sekä elatusavun määrittämiseen.

Osana työryhmän toimenpide-ehdotuksia tehdään selvitys kuntien esi- ja perusopetuksen koulukuljetusvelvollisuuden laajentamisesta vuoroasumistilanteisiin. Selvityksessä arvioidaan selvityksessä koulukuljetusvelvoitteen laajentumisesta aiheutuvat vaikutukset palvelun käytännön järjestämiseen, julkisen talouden kustannusvaikutukset sekä lapsivaikutukset. Selvityksessä arvioidaan vuoroasumistilanteiden kuljetusetuuteen liittyviä tekijöitä, kuten kuntarajat ylittävien esi- ja perusopetuksen kuljetusten tarkoituksenmukaisuutta, kuljetuskustannusten kohtuullisuutta ja lähikouluperiaatteen toteutumista vuoroasumistilanteissa. Lisäksi selvitetään myös kunnan koulumatkaetuuden järjestämisvelvollisuus vammaisen oppilaan vuoroasumistilanteessa. Toimenpiteen toteuttaminen on valmistelussa.

Helsingissä 6.10.2022

Opetusministeri Li Andersson

VN/25095/2022-OKM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: